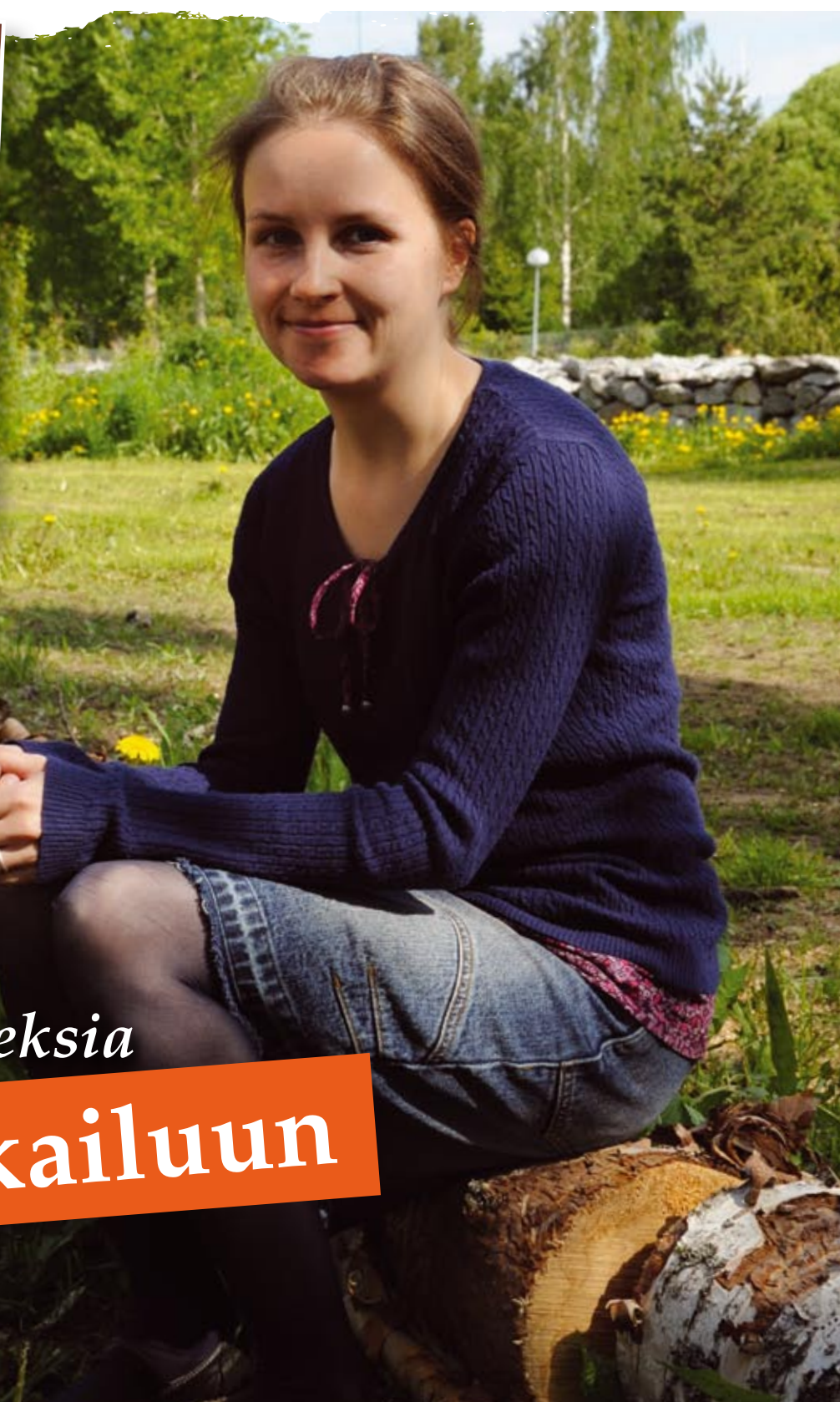


6 Valitse oma maisteripolkusi **8** Adult Student Life **10** Ohjaajan vahvistettava aikuisopiskelijan uskoa itseensä **12** Kestävää energiaa paikallisesti



Tarinoista aineksia

lähimatkailuun



Maisteriopintoihin?

Tietotekniikan maisteriopinnot

Suorita maisterin tutkinto tietotekniikassa työn ohessa opiskellen. Yliopistokeskuksen maisteriopinnoissa erikoistut teknologiakehitykseen, erityisesti sensoriverkkoihin. Jos olet suorittanut pedagogiset opinnot, voit suuntautua myös tietotekniikan opettajaksi. Koulutukseen hakemiseksi vaadittavat edeltävät opinnot pystyt kokoamaan avoimen yliopiston tarjonnasta.

Tietotekniikan maisteriopintoihin on jatkuva haku. Loppuvuodesta 2011 järjestetään erillinen haku TIMO9-opiskelijaryhmään.

Luokanopettajien aikuiskoulutus

Oletko suorittanut jo kasvatustieteen opinnot ja toiminut opettajan tehtävissä? Luokanopettajien aikuiskoulutuksessa voit hankkia maisterin tutkinnon pätevöityen

samalla luokanopettajan työhön. Opiskelu on päätoimista ja kestää 1,5-2,5 vuotta.

Hakuaika päättyy 2.9.2011 ja koulutus alkaa tammikuussa 2012.

Sosiaalityön maisteriopinnot

Sosiaalityön maisteriopinnot antavat valmiuksia vaativiin sosiaalialan asiantuntijatehtäviin. Ne myös pätevöittävät kuntien sosiaalityöntekijöiden virkoihin. Voit aloittaa sosiaalityön opinnot yliopistokeskuksen avoimessa yliopistossa. Maisteriopintoihin voit hakea myös ammattikorkeakoulussa suoritetun sosionomin tutkinnon pohjalta, jos olet lisäksi opiskellut sosiaalityön opintoja avoimessa yliopistossa.

Seuraava haku keväällä 2012.

Kemian maisteriopinnot

Kemian ja kemia tekniikan alalla maisterin tutkinnon suorittaneet sijoittuvat alansa asiantuntija-, opetus- ja tutkimustehtäviin teollisuuden, tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja julkishallinnon palvelukseen. Maisteriopintoihin voit edetä ammattiopistossa tai ammattikorkeakoulussa suoritetun kemian alan tutkinnon jälkeen. Kemian opinnot voit aloittaa myös yliopistokeskuksen avoimessa yliopistossa tai anomalla erillisopinto-oikeutta.

Seuraava haku keväällä 2013.

Lisätietoja kaikista koulutuksista ja niihin hakemisesta
www.chydenius.fi

Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen asiakaslehti

ISSN 1795-2808

Päätoimittaja: Kari Kumpulainen,
puh. 0400 187801

Toimituskunta: Juha Hakala,
Sari Lehto, Anne Jokela, Ilkka Luoto,
Lauri Tuomi-Nikula, Päivi Vuorio

Taitto: Mainostoimisto Fristyle

Käännökset: Stina Hallman

Toimituksen osoite, tilaukset ym:

Kokkolan yliopistokeskus
Chydenius / UC,
PL 567, 67701 Kokkola

Painopaikka:

Kirjapaino Antti Välikangas
Pm 10 000.

Seuraava numero ilmestyy
tammikuussa 2012

Kokkolan yliopistokeskus Chydenius
www.chydenius.fi

Postiosoite:

PL 567 • 67701 Kokkola

Käyntiosoite:

Talonpojankatu 2 B • 67100 Kokkola

Puhelin: (06) 8294 111

Telefax: (06) 8294 202

Kannen kuvat: Päivi Vuorio



JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
KOKKOLAN YLIOPISTOKESKUS
CHYDENIUS



OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF OULU



VAASAN YLIOPISTO

UNIVERSITAS chydenius

7

Kohti tutkinto-opintoja

Mervi Ritvonen
opiskelee avoimessa
yliopistossa
sosiaalityötä ja aikoo hakea
maisteriopintoihin.

8

Adult Student Life

Kokkolan yliopistokeskus
kehittää aikuisopiskeli-
joidensa opiskeluympäristöä
ja oppimisedellytyksiä.



12

Kestävää energiaa paikallisesti:

Professori Ulla Lassi kertoi
HighBio-hankkeen tuloksista
projektin päätteeksi
järjestetyssä seminaarissa
ja minimessuilla.

Sisältö

- 4 • Pääkirjoitus
- 5 • Liiketaloustieteen professuuri vahvistaa yliopistokeskusta
- 6 • Valitse oma maisteripolkusi
- 8 • Adult Student Life – aikuisopiskelijan yliopistokeskus
- 10 • Ohjaajan vahvistettava aikuisopiskelijan uskoa itseensä
- 11 • *”Meidän erityisopettajina tulisi pystyä löytämään jokaisesta, ihan jokaisesta lapsesta heidän vahvuutensa ja voimavaransa”*
- 12 • Kestävää energiaa paikallisesti
- 13 • Tarinoista aineksia lähimatkailuun
- 14 • Sanaristikko
- 15 • Kummitus

■ Mikä minusta tulee isona?

Tutkimusten mukaan kansalaisten koulutusvalintoja ohjaavat mm. vallitsevat trendit, oppilaanohjaus koulussa, sosiaaliset verkostot, yhteiskunnan normit sekä yksilön henkilökohtaiset pyrkimykset ja haaveet. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT) laati keväällä 2011 Opetushallitukselle vuoteen 2025 ulottuvan ennusteen ammattirakenteen muutoksista ja työvoiman poistumasta. Ennuste sisältää kaksi vaihtoehtoista mallia, perusskenaarion ja tavoiteskenaarion. Tavoiteskenaariossa Suomen talouden keskeisten ventialojen maailmanmarkkinakysynnän oletetaan kasvavan nopeammin kuin perusskenaariossa ja työllisyyden lisääntyvän 50000 hengellä, perusskenaarion 20000 hengen vähennyksen sijaan.

Molemmissa malleissa työllisyyden ennakoidaan vähenevän metsätaloudessa ja teollisuudessa, elektroniikka- ja sähkölaitteiden valmistuksessa, liike-elämän kaupallis-hallinnollisista palveluista sekä metallien ja metallituotteiden valmistuksesta. Suurinta kasvua ennustetaan puolestaan seuraaville toimialoille: sosiaalipalvelut, terveydenhuolto ja vähittäiskauppa. Tavoiteskenaariossa kasvualaksi nousee myös koulutus ja tutkimus, jonne ennustetaan syntyvän 22500 uutta työpaikkaa. Suurin kasvu tapahtuu opetus- ja kasvatustyön ammateissa, joiden aloittajamääriä yliopistossa tulee lisätä lähes 30 prosenttia, sekä sosiaalipalveluissa, lisäystarve nykyiseen 22 prosenttia. Varmista tulevaisuutesi, Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksessa voit opiskella mm. näitä kumpaakin!

Kari Kumpulainen

Johtaja

■ Vad ska jag bli när jag blir stor?

Forskning visar att medborgarnas utbildningsval styrs av bl.a. rådande trender, elevhandedling i skolan, sociala nätverk, samhällets normer samt individens personliga ambitioner och drömmar. Statens ekonomiska forskningscentral (VATT) har för Utbildningsstyrelsen våren 2011 gjort en prognos fram till år 2025 om förändringar i yrkesstrukturen och om avgången av arbetskraft. Prognosen innehåller två alternativa modeller, ett basscenario och ett målskenariot. I målskenariot antas världsmarknadsefterfrågan inom de för Finlands ekonomi centrala exportbranscherna öka snabbare än i basscenarioet, och sysselsättningen öka med 50 000 personer i stället för basscenarioets minskning med 20 000 personer.

I båda modellerna förutspås sysselsättningen minska inom skogsbruk och industri, tillverkning av elektronik och elprodukter, merkantila och administrativa tjänster för företag samt inom tillverkning av metall och metallprodukter. Den största ökningen förutspås för sin del för följande branscher: sociala tjänster, hälso- och sjukvård och detaljhandel. Som tillväxtbransch framstår i målskenariot också utbildning och forskning, där 2 500 nya arbetsplatser förutspås uppstå. Den största ökningen sker i yrken inom det pedagogiska området, för vilka antalet påbörjare vid universitet bör utökas med nära 30 procent, samt inom sociala tjänster, tilläggsbehovet 22 procent jämfört med nuvarande. Säkra din framtid, vid Karleby universitetscenter Chydenius kan du studera bl.a. dessa båda!

Kari Kumpulainen

Direktör



Pääkirjoitus/Ledaren

Yrityksiin tutkimuspohjaisia kehityshankkeita

Vaaan yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius, Suomen Yrittäjyysakatemia Säätiö, Kokkolan kaupunki, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä sekä Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu ovat solmineet aiesopimuksen liiketaloustieteen professuurin perustamisesta Kokkolan yliopistokeskukseen. Tutkimuspainotteisen viisivuotisen professuurin alaksi on alustavasti määritelty liiketoiminnan kehittäminen.

Vaaan yliopiston kauppatieteellisen tiedekunnan dekaani Vesa Suutari kertoo, että yliopisto hakee alueilla toimivien tutkimusprofessuurien kautta entistä tiiviimpää yhteistyötä ja verkostoitumista kunkin alueen toimijoiden kanssa.

-Professori käynnistää elinkeinoelämän kehittämistarpeisiin kohdistuvia tutkimus- ja kehityshankkeita. Samalla hän muodostaa hankkeiden kautta omaa tutkimusryhmäänsä, ohjaa opinnäytetöitä ja osallistuu liiketoimintaosaamisen koulutus- ja kehittämistoiminnan edistämiseen.

Yksi professori ei yksinään voi harjoittaa kovin laajamittaista tutkimustoimintaa. Hänen odotetaan luovan hankkeita, joihin palkataan lisää tutkijoita Kokkolaan.

-Kauppatieteiden tutkimus on tiedekunnassa organisoitu vahvoiksi tutkimusryhmiksi, joilla on omat erityisosaamisalansa. Siten professori ei toimi hankkeissa yksin, vaan mukana on koko ryhmän tuki. Liiketoiminnan kehittämisen professuuri myös sijoittuu yliopiston painoalalle 'Organisaatioiden johtami-

nen ja asiakaslähtöinen uudistuminen', joka on yliopiston merkittävin vahvuusalue.

Suutarin mukaan professuuri luo uudentyyppisen mahdollisuuden tutkimuspohjaiseen kehittämiseen alueen yrityksissä.

-Professuurin avulla luodaan uusia alueen elinkeinoelämää hyödyttäviä kehittämis- ja tutkimushankkeita, joihin haetaan myös ulkoista rahoitusta. Aktivoimalla kehittämistoimintaa ja tukemalla yritysten kehittämishankkeita tutkimuksellisella panoksella edistetään osaltaan alueen elinkeinoelämän menestystä.

Vaaan yliopiston alaisia liiketaloustieteiden opintoja on järjestetty Kokkolassa avoimena yliopisto-opetuksena Keski-Pohjanmaan kesäyliopiston kautta. Opiskelijat voivat hakeutua Vaasaan tutkinto-opiskelijoiksi ns. avoimen väylän kautta. Monet ovat toi-

vooneet alan maisteriopintoja myös Kokkolaan. Vaikka tässä vaiheessa Kokkolaan ollaan perustamassa tut-

kimuspainotteista professuuria, aiesopimukseen on kirjattu, että rinnalla selvitetään maisteriohjelman avaamista Kokkolaan.

-Esimerkiksi Seinäjoella on jo pidempään erinomaisin tuloksin toiminut Kasvuyritysten johtamisen ohjelma, jonka suosio on vain kasvanut. Kokkolan toimintamallia kehitetään kokonaisuutena huomioiden myös Vaasan yliopiston Levón-instituutin täydennyskoulutustoiminta ja organisaatioiden kehittämishankkeet, lupaa Vesa Suutari.

Liiketaloustieteen professuurin perustamista varten kerätään parhaillaan lahjoitusvaroja. Jos varainkeruussa onnistutaan, tehtävä päästään täyttämään vuonna 2012.

Esisopimuksen liiketaloustieteen professuurista allekirjoittivat johtaja Kari Kumpulainen ja rehtori Matti Jakobsson.



Teksti ja kuva: Päivi Vuorio

Valitse oma maisteripolku

Väylät yliopisto-opiskelijaksi



Yliopisto-opintoihin halajavan ei tarvitse välttämättä edetä perinteistä polkua lukioon, ylioppilaaksi ja suoraan yliopistoon. Toki tämä polku on edelleen se tavallisin tie maisterin tutkintoon! Reitti yliopistoon voi kuitenkin kulkea myös ammatillisen koulutuksen tai avoimen yliopiston kautta. Vaihtoehtoiset opintopolut tarjoavat erityisesti työssäkäyville aikuisille mahdollisuuden jatkaa opintojaan tai vaihtaa alaa.

Keski-Pohjanmaalla on panostettu koulutusväylien kehittämiseen siten, että opiskelija voi halutessaan edetä ammatillisen perustutkinnon kautta ammattikorkeakouluun ja yliopistoon. Tärkeä osa koulutusväyliä on yliopistokeskuksen avoin yliopisto, jossa niin nuoret kuin aikuisetkin voivat aloittaa yliopisto-opintojaan suorittamalla tutkintoihin sisältyviä perus- ja ai-neopintoja sekä kieli- ja viestintäopintoja. Koulutusväyliä hyödyntämällä keskipohjalainen opiskelija voi suorittaa koko maisterin tutkinnon kotiseudullaan.

Kemistiksi, opettajaksi...

Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksessa voi tällä hetkellä valmistua maisteriksi neljällä tieteenalalla: kasvatustieteessä, tietotekniikassa, sosiaalityössä ja kemiasa. Maisteriopintoihin hakevilta vaaditaan pohjaksi aiempia opintoja. Luokanopettajakoulutukseen on pääsyvaatimuksena myös opettajakokemus.

Tietotekniikan, kemian ja sosiaalityön maisteriopinnot on suunniteltu siten, että ne voi suorittaa kokonaan työn ohessa opiskellen. Lähiopeutus järjestetään iltaisin ja viikonloppuisin. Monipuolisen verkko-opetuksen ansiosta opiskelu onnistuu työn tai perheen estämättä myös kauempana asuvalta. Luokanopettajakoulutuksessa opiskellaan päätoimisesti noin kahden vuoden ajan.

Tietotekniikan ja kemian maisteriopintoihin voi hakea soveltuvan ammatillisen tai ammattikorkeakoulututkinnon pohjalta. Vaadittavat pohjaopinnot on mahdollista suorittaa myös avoimessa yliopistossa.

Yliopistokeskuksen avoin yliopisto jär-

jestää sosiaalityön opintoja Kokkolassa, Vaasassa ja Ylivieskassa. Valtaosalla sosiaalityön tutkinto-opiskelijoista onkin takanaan avoimen yliopiston opintoja. Myös luokanopettajakoulutukseen vaadittavat kasvatustieteen opinnot saa kerättyä avoimen yliopiston opintotarjonnasta.

Maistereita jo 20 vuotta

Vanhin yliopistokeskuksen maisterikoulutuksista on luokanopettajien aikuiskoulutus, joka käynnistyi vuonna 1988 opettajien poikkeuskoulutuksena. "Laikosta" ja sitä edeltäneistä koulutuksista on valmistunut jo lähes 900 opettajaa, jotka ovat sijoittuneet luokanopettajan tehtäviin ympäri maata.

Tietotekniikan maisteriopintoja on järjestetty kymmenisen vuotta. Sosiaalityön maisteriopinnot aloitettiin vuonna 2006, ja koulutuksesta valmistui juuri 40:s maisteri. Nuorin yliopistokeskuksen maisterikoulutus, Oulun yliopiston alaiset kemian ja kemianteekniikan maisteriopinnot, alkoivat vuonna 2007.

Kohti tutkinto-opintoja

Mervi Ritvonen opiskelee Kokkolan yliopistokeskuksen avoimessa yliopistossa sosiaalityön ai-neopintoja. Hän tähtää sosiaalityön maisteriopintoihin; haku on todennäköisesti edessä vuoden kuluttua.

-Olen ollut sosiaalialalla töissä yli viisitoista vuotta. Yliopisto-opinnot ovat olleet jo pitkään mielessä, ja nyt löytyi sopiva elämänvaihe opiskeluun. Lapset ovat jo aikuisia.

Ritvonen on aiemmin opiskellut sosiaaliohjaajaksi Ylivieskan sosiaalialan oppilaitoksessa. Nykyistä työtään aikuisten ja

nuorten parissa työvoiman palvelukeskuk-sessa hän pitää mielekkäänä ja innostavana. Halu suorittaa maisterin tutkinto syntyi tarpeesta sosiaalityöntekijän pätevyyteen.

-Sosiaalialan oppilaitos oli aikanaan hyvä valinta. Silloin en edes halunnut opiskella sosiaalityöntekijäksi enkä ajatellut yliopisto-opintoja. Työtehtävät ovat nostaneet esille kiinnostuksen sosiaalityöntekijän työhön ja maisterin tutkinnon suorittamiseen.

Opiskelusta on Ritvosen mielestä aina hyötyä, vaikka tutkintoa ei suorittaisikaan. Opinnot antavat lisää osaamista ja kykyä

kehittää omaa työtä. Työkokemuksen ansiosta oppisisältöjä pystyy tarkastelemaan käytännön kannalta.

-Opinnoissa on ollut paljon tuttua asiaa, mutta olen löytänyt niihin uusia näkökulmia. Opiskelun edetessä pystyn paremmin hyödyntämään teoriaa käytännössä. Kun muut opiskelijat ovat tulleet tutuiksi, olen saanut opinnoista muutakin kuin oppisisältöjä.

Teksti ja kuva: Päivi Vuorio



*Mervi Ritvonen
opiskelee avoimessa
yliopistossa
sosiaalityötä
ja aikoo hakea
maisteriopintoihin.*

ADULT STUDENT LIFE

- Aikuisopiskelijan yliopistokeskus

Kokkolan yliopistokeskus kehittää aikuisopiskelijoidensa opiskeluympäristöä ja oppimisedellytyksiä uuden Adult Student Life -toimintamallin avulla. Tavoitteena on tukea kokonaisvaltaisesti aikuisopiskelijan oppimista, hyvinvointia ja kehittymistä monipuoliseksi osaajaksi.



Yliopistokeskus haluaa kehittää opiskeluympäristöä vastaamaan yhä paremmin opiskelijoiden tarpeita.

Omaleimaisia käytäntöjä aikuisopiskeluun

Adult Student Life -toimintamallilla haetaan ratkaisuja akateemisen aikuisopiskelijan haasteisiin. Yliopistokeskuksen opiskelijat ovat kaikki aikuisopiskelijoitaa, joilla on hyvin erilainen pohjakoulutus, työkokemus ja elämäntilanne. Suurin osa opiskelijoista on perheellisiä ja työelämässä, minkä vuoksi opiskelun, perheen ja työn yhteensovittaminen asettaa myös haasteita opiskelulle. Huomattava osa opiskelijoista tulee myös maantieteellisesti laajalta alueelta, jolloin opiskelijoiden mahdollisuudet osallistua lähiopeutukseen ovat rajalliset.

Adult Student Life -toimintamalli vastaa näihin haasteisiin kokoamalla yhteen yliopistokeskuksessa jo kehitettyjä aikuisopiskelua tukevia palveluja sekä luomalla uusia tukitoimia viiden teemaryhmän voimin.

Kehittämistyössä keskitytään konkreettisiin toimenpiteisiin, joilla voidaan tukea aikuisopiskelijan opiskelua ja arkea monin eri tavoin.

Ohjaus ja opiskelijan hyvinvointi -teemaryhmän tavoitteena on ideoida käytäntöitä, joilla voidaan tukea aikuisopiskelijan akateemisten opiskelutaitojen kehittymistä, ohjata opiskelijan urasuunnittelua ja vahvistaa aikuisopiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia huomioiden psyykinen, fyysinen ja sosiaalinen jaksaminen.

Opiskelun työelämälähtöisyys -teemaryhmä keskittyy puolestaan etsimään toimintatapoja, joilla voidaan lisätä nykyisten ja valmistuneiden opiskelijoiden sekä työelämän välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä.

Opiskelukäytännöt ja -muodot -teemaryhmässä painopiste on pohtia keinoja, miten voidaan edistää vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä ja vertaistukea aikuisopiskelijoiden

kesken esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan työvälineitä hyödyntämällä.

Kansainvälisyys -ryhmä on puolestaan ideoinut tapoja, joilla voidaan parantaa yliopistokeskuksen opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua kansainväliseen vaihtoon.

Infrastruktuuri ja fyysinen toimintaympäristö -ryhmä keskittyy konkreettisiin toimiin, joilla voidaan kehittää yliopistokeskuksen fyysistä opiskeluympäristöä ja toimintarakenteita entistä paremmin opiskelijoiden tarpeita palveleviksi.

Kaikkien viiden teemaryhmän yhteisenä tavoitteena on luoda Adult Student Life -konsepti, joka tulee vahvistamaan yliopistokeskuksen profiilia aikuisopiskelijan akateemisena opiskelu yhteisönä. Yliopistokeskuksessa nähdään tärkeäksi luoda mahdollisimman hyvät opiskelu- ja oppimisedellytykset akateemiselle aikuisopiskelulle.

Opiskelu vaatii Omaa rauhaa

Tietotekniikan maisterikoulutuksessa opiskeleva Miika Kulla sanoo verkko-opintoihin painottuvan opiskelun vaativan erityisesti rauhallisen paikan, jossa saa syventyä opittaviin asioihin ilman keskeytyksiä. Tekniikka on hänen mielestään helppokäyttöistä sellaisellekin, joka ei ole tekniikan asiantuntija. Myös luentotallenteiden laatu on ollut hyvä.

-Olen hyödyntänyt opiskelussa suurimmaksi osaksi luentotallenteita. Ilman niitä opiskelu olisi vaikeaa. Katson tallenteita yleensä viikonloppuisin. Kotona pystyy keskittymään, kun laittaa oven kiinni.

Erityisesti ajankäytön suunnittelu on Miika Kullan mielestä ollut haastavaa: opiskelun ja työn lisäksi päiviin pitää sovittaa pieni lapsi ja urheilu. Jalkapalloa 4-divarissa pelaavalla miehellä on yleensä kahdet harjoitukset ja yksi peli viikossa. Lapsen syntymän aikaan hän piti taukoa opinnoista.

-Ilman perheen tukea opiskelusta ei tulisi mitään. Vaimon täytyy hoitaa lasta aina silloin kun itse keskityn opintoihin.

Maisteriopinnoista teknistä osaamista

Miika Kulla on valmistunut tietojenkäsittelyn tradenomiksi Vaasan ammattikorkeakoulusta 2005. Maisteriopinnot yliopistokeskuksessa hän aloitti vuonna 2009.

-Tradenomin koulutus painottui liiketalouteen. Halusin teknistä osaamista enemmän kuin tradenomin tutkinto antoi. Tällä alalla joutuu muutenkin koko ajan opiskelemaan uutta.

Työpaikassaan järjestelmäkehittäjänä Pietarsaarensuodun Puhelimessa Kulla te-



Teksti ja henkilökuvat: Päivi Vuorio

kee monenlaisia tietotekniikkaan liittyviä tehtäviä: palvelinten ylläpitoa, ohjelmointia, käyttäjätukea. Hän asuu Kokkolassa, joten työmatkatkin vievät päivittäin aikaa.

Kulla sanoo opintojensa edenneen tasaisesti. Pro gradu -tutkielma ei kuitenkaan ai- van vielä ole työn alla.

Miika Kullan opinnot etenevät työn ohessa tasaista tahtia, kun luentoja pystyy seuraamaan viikonloppuisin tallenteilta.

Ohjaajan vahvistettava aikuisopiskelijan uskoa itseensä

Aikuisopiskelijoiden ohjaajan tärkeä tehtävä on tunnistaa opiskelijoiden minäpystyvyyttä ja vahvistaa sitä, sanoo aikuisopiskelijoiden koulutuksellista minäpystyvyydestä väitellyt yliopistonopettaja KL Anne Partanen. Tämä tapahtuu hänen mielestään ohjaamalla opiskelijaa tunnistamaan omat vahvuutensa ja kehittämistarpeensa. Partanen pitää väitöskirjassaan työkaluna sekä aikuisopiskelijoille että ohjaajille: aikuisopiskelija voi samastua tutkimuksessa kuvattujen opiskelijoiden koulutuskokemuksiin ja käsityksiin sekä ymmärtää niiden avulla, miten hän itse voi kehittää minäpystyvyyttään.

Anne Partanen kehitti väitöskirjassaan koulutuksellisen minäpystyvyyden käsitteen. Hän kuvaa sillä aikuisopiskelijoiden uskomuksia ja käsityksiä pystyvyydestään, itsestään oppijoina ja opiskelijoina sekä tiedollisen kapasiteettinsa ja akateemisen kompetenssinsa riittävydestä. Koulutuksellinen minäpystyvyys kuvaa myös sitä, miten aikuisopiskelijat uskovat pystyvänsä organisoimaan ja toteuttamaan opiskeluaan ja saattamaan sen loppuun.

Partanen pitää tutkimuksensa merkittävimpänä tuloksena kuvausta siitä, miten aikuisopiskelijoiden koulutuksellinen minäpystyvyys on rakentunut.

Kouluaikaiset kokemukset ja kodin odotukset ovat yhteydessä aikuisopiskelijoiden käsityksiin kyvykkyydestään.

- Liian vähäinen luottamus itseän ja omiin mahdollisuuksiin ehkäisee oppimista, vähentää yrittämistä ja johtaa ali-suoriutumiseen.

Jos opiskelija uskoo jo valmiiksi olevansa heikko oppija ja opiskelija, hänen koulutuksessa kohtaamistaan vastoinkäymistä saattaa muodostua hänelle ylipääsemättömiä esteitä. Partasen tutkimien avoimen yliopiston opiskelijoiden suoritusitsetuntoon vaikuttivat erityisesti onnistumiset tai epäonnistumiset opintojen alkaessa. Jos opiskelija sai hyvää palautetta ensimmäisistä opiskelusuorituksistaan, hänen uskonsa omiin kykyihinsä vahvistui.

- Jos opiskelijalla on vahva käsitys itsestään oppijana ja opiskelijana, hänellä on paremmat mahdollisuudet menestyä. Hän ei koe haasteellisia tilanteita ylitsepääsemättöminä vaan menee sinnikkäästi eteenpäin. Vastoinkäymisetkään eivät lannista.

Psykologiset esteet estävät kouluttautumisen

Osa aikuisista kokee olevansa liian vanhoja nuorille suunniteltuihin oppimisympäristöihin. Vaikka halua kouluttautumiseen olisi, iästä tulee psykologinen este, jonka vuoksi koulutukseen ei hakeuduta.

Yliopistossa opiskelu saatetaan myös kokea vieraaksi. Opintoja suunnittelevat aikuiset kuvittelevat, että on olemassa valmis akateemisen opiskelijan malli, johon jokaisen opiskelijan pitäisi asettua.

Partasen mielestä ohjaajan pitäisi kyetä tunnistamaan opiskelua haittaavat psykologiset esteet ja uskomukset sekä hälventämään turhia pelkoja. Myös opiskelijakollegoiden myönteinen suhtautuminen iäkkäämpään opiskelijaan helpottaa aikuisopiskelijan sopeutumista opiskeluyhteisönsä.

Myös ikääntyvät oppimaan

Anne Partanen sanoo olevansa huolissaan koulutuksen väliinputaajis-

ta ja pitävänsä siksi koulutuksellisen minäpystyvyyden vahvistamista tärkeänä. Kaille tulisi luoda yhtäläiset mahdollisuudet kouluttautua.

- Kasvava joukko ikääntyviä aikuisia on jäämässä koulutuksen ulkopuolelle, koska koulutus ei pysty vastaamaan heidän tarpeisiinsa. Tärkeää on antaa kaiken ikäisille sekä opiskelukyvyiltään ja -taidoiltaan erilaisille aikuisopiskelijoille mahdollisuus itsensä kehittämiseen koulutuksen kautta.

Opintojen suoritusaikoja halutaan jatkuvasti lyhentää. Partanen uskoo, että tukemalla kunkin opiskelijan koulutuksellista minäpystyvyyttä koulutuksen alkuvaiheessa, saadaan heidän valmistumistaan nopeutettua. Ne aikuisopiskelijat, jotka uskovat saavuttavansa kouluttautumiseen asettamansa tavoitteet, myös sinnikkäämmen etenevät koulutuspolullaan eteenpäin.



Teksti ja kuva: Päivi Vuorio

Anne Partanen uskoo väitöskirjansa antavan aikuisopiskelijoille tilaisuuden samaistua siinä kuvattuihin koulutuskokemuksiin.

Kaksikymmentä uutta erityisopettajaa sai juhlistaa valmistumistaan yliopistokeskuksen erityisopettajakoulutuksesta.



"Meidän erityisopettajina tulisi pystyä löytämään jokaisesta, ihan jokaisesta lapsesta heidän vahvuutensa ja voimavaransa"

Keväällä 2011 valmistui kaksikymmentä uutta erityisopettajaa Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksesta. Kiinnostus erillisiä erityisopettajan opintoja kohtaan on säilynyt suurena. Elokuussa 2011 aloittavalle kurssille oli kaikkiaan 105 kelpoista hakijaa, joista opintoja aloittamaan valittiin 20 luokanopettajaa.

Yhden lukuvuoden kestävät opinnot toteutetaan monimuoto-opiskeluna. Opinnot voi suorittaa työn ohessa lukuun ottamatta lähiovetusjaksoja Kokkolassa. Työn ja perheen ohessa tapahtuva opiskelu mm. vaativien oppimistehtävien tekeminen edellyttävät aikuisopiskelijoilta sinnikkyyttä ja sitoutumista opiskeluun.

"Meillä on ollut loistava opiskeluporukka ja varsinkin pienryhmämme ovat lisänneet yhteisöllisyyttä."

Uudistunut perusopetuslaki ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset erityisesti oppimisen tuen näkökulmasta haastavat opettajia kohtaamaan oppijoiden ainutkertaisuutta ja tuen

tarvetta uudella tavalla.

"Aina on kyse ihmisistä ja heidän kohtaamisestaan. Huomasin talven aikana, että erityisopettajan työtä ei voi tehdä, jos ei todella kohdalla oppilasta."

"Oman asenteeni olen huomannut vahvistuneen entistä enemmän oppilaskeskeiseen suuntaan ja käytännön toimieni sen myötä selkiytyneen oppilaiden hyvinvoinnin ja vahvuuksien tukemiseen."

Inklusiivisen koulupedagogiikan edistäminen ja kolmiportaisen tuen mallin (jokainen oppilas saa riittävän ja oikea-aikaisen tuen) käytäntöön soveltaminen edellyttävät kouluilta joustavia opetusjärjestelyjä, haastavat opettajia käyttämään monipuolisia eriyttämisen keinoja sekä kehittämään samanaikaisopetuksen ja yhteisopettajuuden muotoja. Tässä työssä valmistuneet erityisopettajat voivat hyödyntää asiantuntijuuttaan koko kouluyhteisön hyväksi.

"Uskon minun löytävän paikan konsultoitavan laaja-alaisen erityisopettajan alati muuttuvalla työkentällä. Koen vahvuudekseni sen,

etten pelkää uudistuksia vaan nautin haasteista, joissa tavoitetaan moniammatillisuutta. Haluan myös omalla työpanoksellani ja esimerkiksi osoittaa työpaikallani, että opettajien välinen yhteistyö on avainroolissa opetustyötä kehittäessämme."

Erityisopettaja toimii koulussa kaikkien oppilaiden oppimisen ja kasvun tuki-jana. Hän voi yhdessä toisten kanssa olla rakentamassa uutta koulukulttuuria. Tässä työssä tärkeää on rakenteiden, sisältöjen ja menetelmien muuttaminen niin, että jokaisen oppilaan oikeus merkitykselliseen oppimiseen ja yksilölliseen oppimisen tukeen toteutuu.

"Erityisopettajakoulutus on saamani tietojen ja taitojen lisäksi avartanut omaa ajattelua. Olen oppinut katsomaan asioita uudella tavalla."

Lainaukset valmistuneiden erityisopettajien kirjoituksista.

Kestävää energiaa paikallisesti

Vastikään päättyneessä HighBio-projektissa tuotettiin uutta tietoa biomassan kaasutuksesta, tuotekaasun hyödyntämisestä esim. biopolttoaineiden valmistuksessa ja biokaasutustuhkien hyötykäyttömahdollisuuksista. Tavoitteena oli kehittää kestävää energiaa, jota voidaan tuottaa paikallisesti. Jatkohanke HighBio2 keskittyy erityisesti itse kaasutusprosessiin, muun muassa kaasun puhdistukseen. Samalla hankkeen painopiste siirtyy metsäteollisuudesta energian ja kemian teollisuuteen.

Uusiutuva energia ja biomassan käyttö energian tuotannon raaka-aineena edistää kestävä kehitystä ja luonnonvarojen monipuolista käyttöä ja vähentää samalla riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Puuhakkeesta voidaan valmistaa sähköä, lämpöä, biopolttoaineita ja uusia kemian teollisuuden raaka-aineita. Uusiutuvan energian käytön lisääminen energiantuotannossa antaa myös mahdollisuuksia yrittäjyydelle ja maaseudun elinvoimaisuudelle.

Tuotettu tieto avoimesti saatavilla

HighBio-projektin johtaja professori Ulla Lassi loi loppuseminaarissa silmäyksen projektin saavutuksiin. Hän piti keskeisenä sitä, että projekti on tuottanut infoleht-

tisten, yleistajuisten ja tieteellisten julkaisujen sekä seminaarien muodossa paljon kaikkien ulottuvilla olevaa informaatiota. Hän lupasi, että myös jatkohankkeen tuloksia julkaistaan nopeasti. Lassi arveli myös, että projektilla on saattanut olla pieniä vaikutuksia poliittisiin näkökantoihin: Suomessa puhutaan yhä enemmän hajautetusta energiantuotannosta pienissä tuotantolaitoksissa.

Projektissa on tehty paljon sekä kansainvälistä että paikallista yhteistyötä. Suomessa hankkeen toteuttamiseen ovat osallistuneet Kokkolan yliopistokeskuksen lisäksi Oulun yliopiston kemian laitos ja Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun Centria tutkimus ja kehitys. Ruotsalaisia yhteistyökumppaneita ovat Luulajan teknillinen yliopisto ja Energiatekniikan keskus Piteässä.

Projektin tuloksista saa lisätietoa maksuttomasta HighBio-pro-

jektijulkaisusta (Ulla Lassi ja Bodil Wikman (toim.), Biomassan kaasutus sähköksi, lämmöksi ja biopolttoaineiksi), joka on julkaistu sekä painettuna että verkkojulkaisuna suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kaikki projektin tuottamat infolehtiset on julkaistu verkossa ja ne löytyvät muun muassa yliopistokeskuksen www-sivujen kautta.

Professori Ulla Lassi kertoi HighBio-hankkeen tuloksista projektin päätteeksi järjestetyssä seminaarissa ja minimessuilla.



Teksti ja henkilökuva: Päivi Vuorio

Tarinoista aineksia lähimatkailuun

"Karjalahden nuori mies oli yöjalassa Ylipään tyttöjen luona ja meni takasin niin ei osannukkaan samaa reittiä mennä ja meni virtaavasta paikasta ja putos ja meni jään alle ja hukkui. Sitte ko tehtiin se silta siihen niin tää kirvesmies risti, ku se viimesen naulan löi, että olkoon tämän sillan nimi lemmen-silta ettei enää tarvi Karjalahen poikien hukuttaa ihteään Ylipään tyttöjen takia."

Genius loci -hankkeessa on kerätty Keski-Pohjanmaan alueelta paikkakertomuksiksi kutsuttuja tarinoita haastatteluiden ja nettikyselyn avulla yli kolme sataa kappaletta. Kertomukset on koottu tietokantaan, jota jalostamalla yliopistokeskuksen tutkijat aikovat kehittää internetiin haku-, kartta- ja reittipalvelun. Palvelun käyttäjä voisi itse suunnitella kiehtovien tarinoiden tapahtumapaikoilla kiertäviä reittejä.

Hankkeen vastaava tutkija Ilkka Luoto uskoo reitistön kiinnostavan eniten lähiseudun asukkaita.

-Asukkaat eivät aina itsekään tunne paikallista perinnettä. Paikkakertomusten avulla oma elinympäristö saadaan eläväksi. Samalla luodaan pohjaa lähimatkailulle.

Muita tarinoihin liittyvien paikkojen kiertäjiä voisivat olla ekologisuutta tai hiljaisuutta arvostavat vaihtoehtomatkailijat. Suunniteltua internetpalvelua pystyisivät käyttämään myös ulkomaalaiset matkailijat, sillä se toteutettaisiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Veritöitä ja ihmepelejä

"Jämsänkallion kulkutienä kerrotaan käytetyn myös hyijhalkeamaa, joka on ainakin kolme metriä syvä. Sisällä kalliossa tiedetään olevan siis-



Annika Nyström kerää vielä kesän ajan paikkakertomuksia Keski-Pohjanmaalta.

tit paikat, matot lattioissa, Aaron Johanna tästä kertoi käytyään kallioköpeleillä kylässä. Tätä hänen ei kuitenkaan olisi pitänyt tehdä."

Kerättyä aineistoa sanotaan paikkakertomuksiksi, koska kertomukset yhdistyvät tiettyihin sijaintipaikkoihin. Aineistoa on kertynyt 21 kunnan alueelta.

Julkaistussa kartoitusvaiheen raportissa kertomuksia on ryhmitelty teemoittain, mm. tapaturmia ja ihmepelejä, luonnonmuodostelmia, veritöitä tai merkikhenkilöitä käsitteleviin kertomuksiin. Legendat-otsikon alle on sijoitettu aarteet ja upotetut kirkonkellot, hiisitarinat ja kummitustarinat. Raportissa on kuvailtu myös valmiita tai mahdollisia matkailureittejä.

Tarinankeruuta jatketaan

Tutkimusavustaja Annika Nyström täydentää kertomusaineistoa vielä elokuun 2011 loppuun saakka. Hänelle voi lähettää tarinoita tai vinkkejä paikallishistoriaauntevista haastateltavista puhelimitse tai sähköpostilla kesän ajan.

Genius locin kartoitusvaiheen ovat rahoittaneet neljä Leader-toimintaryhmää: Pirityiset ry, Rieska-LEADER ry, Keskipiste-Leader ry ja Aktion Österbotten r.f. Jatkohankkeeseen on haettu rahoitusta Pohjanmaan ELY-keskukselta.

Opiskele luokanopettajaksi Kokkolassa!

Kokkolan yliopistokeskus Chydenius järjestää yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa kasvatustieteen kandidaatin ja maisterin tutkintoihin johtavaa luokanopettajakoulutusta.

Luokanopettajien aikuiskoulutus on suunnattu sinulle, joka olet jo suorittanut kasvatustieteen yliopisto-opintoja ja hankkinut kokemusta opettajan työstä.

Opiskelu on kokopäiväistä ja kestää 1,5 - 2 -vuoden ajan. Seuraava koulutus alkaa tammikuussa 2012. Hakuaika päättyy 2.9.2011.

Lisätietoja ja valintaperusteet: www.chydenius.fi



KOKKOLAN YLIOPISTOKESKUS CHYDENIUS



JYVÄSKYLÄNYLIOPISTO

www.chydenius.fi

Sanaristikko

	KOKEILE ETSIÄ ASUNTOA NETISTÄKIN!	ka-toilla ropisevia	auton lempinimi VÄHÄINEN	BETONI	YK:IN EX-POMO
vik-kelä				JÄRVEN-SELKA	
	ANNIE				KEK-SEL-ÄITÄ
MÄEN SANKARI SYDNEY MAUI		MONI RUOT-SIGGA		JALO-KAASU	
		OKLEY		esi-äiti	
sisusta-misessa tärkeää	PIMENEVÄ	ESANSIINKIN KOTI-KOTI		NUOR-TEN HVIVÄ	ATLAN-TIN KAULTA
-A		"KOTI"		-DE PARIS	VAAH-TELUT
yhteis-kunnalta	AHKERA			VAA-RIN VELI	
					VASTA SATANUITTA keksijät
VAIKEUTTAA TUNNISTA-MISTA	PERSOUS			ISOL- DEN KEÄRÄ	LAURI USEIN
-1.					
				GRA-FIIKKA KUNAN-VEISTO	

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

Ratkaise ristikko – voita kiinnostavaa lukemista!

Täytettyäsi ristikon laske siitä täyttämiesi ruutujen A-kirjainten lukumäärä. Meilaa vastauksesi (A-kirjainten määrä) sekä yhteystietosi otsikolla "Ristikon ratkaisu 2/2011" 30.9. mennessä osoitteeseen info@chydenius.fi tai postikortilla Kokkolan yliopistokeskus Chydenius/UC, PL 567, 67701 Kokkola. Oikean lukumäärän ilmoittaneiden kesken arvomme ajankohtaisen kirjapalkinnon.

Nahkatehtaan Kummitus



Opiskelijan asuntomessu

Jossain on ihmisen asuttava, jopa opiskelijan. Ihmisille rakennettuja taloja voi käydä ihailmassa asuntomessuilla Kokkolan Vanhansatamanlahdella. Hienoja ovat, ylen hienoja kaikki. Kun tuhannet messuvieraat ovat alueelta kaikonneet, voi onnellinen talonmestari lepuuttaa katsettaan historiallisen lahden tummuudessa sinessä ja käväistä iltaongella. Siinä, missä on nyt messualueen keskustori, oli aikoinaan liki kaksi sylvä vettä ja isoja ahvenia. Kokeilimme siinä kerran Andersin liistekatsikaa. Hyvin pyysi.

Opiskelija-asumisesta ei messuja järjestetä. Opiskelija-asuminen on jotakin muuta. Siinä on yhtymäkohtia ihmisten asumiseen, silti ne eroavat toisistaan ratkaisevalla tavalla. Ihmisten asuminen on muuttunut ajan virrassa, johon nyt kuuluu itsestään selvänä poreammeen pulputus ja terassi joka seinälle. Opiskelija-asuminen on periaatteiltaan samanlaista kuin 200 vuotta sitten. Pedagogiota käydessäni asuin vielä kotona, mutta Turussa jouduin asumaan koulukortteerissa, pienessä alivuokralaishuoneessa, jonka vuokran maksoin opettamalla vuokraemäntäni kovapäisille kaksospojille latinaa. Tämän ajan opiskelijat asuvat pienissä soluasunnoissaan, sietävät toisiaan aamun vessajonossa ja mak-

savat vuokransa paistamalla hampurilaisia. Opiskelunsa aloittavalle muutto opiskelukaupunkiin, uudet ystävät ja asuintoverit luovat illuusion vapaudesta ja itsemääräämisoikeudesta. Itenäistymisessä toki tarvitaan illuusioitakin ankean arkirealismen pehmikkeeksi. Lopulta, opintojen edetessä ja vuosien vieressä, biologisen kellon kalkattaessa väliaikainen asuminen ja banaaniatikoelämä kypsyyttä. Oma ihmisten asunto hankitaan heti, kun se vain on taloudellisesti riskitöntä ja puolisoskandaatti osoittaa uskollisuuden merkkejä.

Aikuisena opiskelemaan lähtevän jatko-opiskelijan opinnot vieraalla paikakakunnalla saattavat kestää useamman vuodenkin mutta asuminen ja eläminen siellä yhteensä vain joitakin viikkoja tai kuukausia. Opiskelemissa pyörähdetään päivä silloin, kaksi tällöin, ehkäpä viikonloppuisin. Opintopaikkakuntaan ei juuri kiinnytäkään eikä sen katuja tunneta. Aikuisopiskelija asuu tuttavien saunakamarissa, pitää hammasharjaa mukanaan ja käärii vaahtokumipatjansa kaappiin päiväksi. Tai hän on onnistunut saamaan oman nurkan kimppekämpästä, jossa häntä 20-vuotta nuoremmat elämänsä ikuista kevättä viettävät opiskelijat valvovat öisin ja nukkuvat päivin. Aikuisen jat-

ko-opiskelijan ajatuksissa risteilevät huoli kotiin jääneen puolison keittiö- ja pyykkitaidoista, lasten nenien niistämisestä ja päivähoitopaikkaan jääneistä kurarukkasista. Jatkuvan koti-ikävän ja huolen aikuisopiskelijamme hukuttaa opiskeluun, esseisiin ja tenttikirjoihin. Siideri juodaan sitten vasta kotikonnuilla saunan jälkeen lasten mentyä nukkumaan.

Kokkolassa kokoaikaiseen opiskelija-asumiseen lienee edelleen vaihtoehtoja ja vuokrat ovat kohtuullisia. Satunnaisesti kaupungissa yöpyväälle jatko-opiskelijalle tilanne on hankalampi. Satunnainen alivuokralainen on huono bisnesvuokranantajalle, ellei taloudessa ole muutamia puupäitä, joille alivuokralainen voisi vapaahetkinään opettaa latinaa tai vastaavat tiedot. Nyt, kun asuntomessujen nosteessa kaupunkilaiset ovat avanneet ihmisasumiseen tarkoitettuja kammareita messuvieraille kuulema sadoin kappalein, ajatusta voisi jalostaa tarjoamalla niitä jatkossa Kokkolassa satunnaisesti yöpyville aikuisopiskelijoille. Systemi on olemassa, idea vapaasti käytettävissä. Kummitus lupaa jättää rauhaan ne tuvat, joissa Chydiksessä ahkeroilulle aikuisille opiskelijoille tarjotaan yösiä säädylliseen hintaan, vaikkapa vain muutamaksi yöksi kuukaudessa.



Kokkolan yliopistokeskus Chydenius

Avoim yliopisto 2011-2012

Avoimen yliopiston monipuolisesta opetustarjonnasta löydät aina oikeat opinnot: ajanvietteeksi tai ammatinvaihtoon, täydennyskoulutuksen tarpeeseen tai tutkinnon tavoitteluun. Avoim yliopisto on aidosti avoinna aivan kaikille – tervetuloa mukaan!

HUMANISTISET AINEET

Introduction to Intercultural Communication 5 op
Musiikkitiede: Suomen taidemusiikki 3 op
Taidehistorian perusopinnot 30 op UUTUUS
Viestintäkompetenssi 7 op UUTUUS

INFORMAATIOTEKNOLOGISET AINEET

Tietotekniikan perusopinnot 25 op
- Tietokone ja tietoverkot työvälineenä 4 op
- Ohjelmointi 1 6 op
- Tietoverkot 5 op
- Ohjelmointi 2 8 op
- Oliosuuntautunut analyysi 3 op
- Oliosuuntautunut suunnittelu 3 op
Tietotekniikan aineopintojaksot:
- Tietokannat ja tiedonhallinnan perusteet 4 op
- Johdatus ohjelmistotekniikkaan 3 op
- Algoritmit 1 4 op
- Algoritmit 2 4 op

KASVATUSTIETEELLISET AINEET

Aikuiskasvatustieteen perusopinnot 25 op
Aikuiskasvatustieteen aineopinnot 38 op
Ammatillinen kasvu 3 op
Erityispedagogiikan perusopinnot 25 op
Erityispedagogiikan aineopinnot 35 op
Erityispedagogiikan peruskurssi 5 op
Kasvatustieteen ja aikuiskasvatustieteen perusopinnot 25 op
Kasvatustieteen aineopinnot 38 op
Nuorisotutkimuksen perusopinnot 25 op
Tiedonlähteet ja tiedonhaku -verkkokurssi 3 op
Varhaiskasvatustieteen perusopinnot 25 op UUTUUS

KIELI- JA VIESTINTÄOPINNOT

Academic Reading 3 op
Academic Reading -kurssin korvaava koe:
- kasvatustieteet 2 op
- yhteiskuntatieteet ja psykologia 3 op
Akademisk svenska/skriftlig, muntlig 3 op
Interdisciplinary Communication Skills 3 op
Kielenhuollon kurssi (itseopiskelukurssina) 3 op
Kirjoituskurssi (itseopiskelukurssina) 3 op
Kirjoitusviestinnän perusteet 3 op
Puheviestinnän perusteet 3 op UUTUUS
Tutkimusviestinnän verkkokurssi 3 op

MATEMAATTIS-

LUONNONTIETEELLISET AINEET

Lääketieteelliseen valmentavia opintoja 16 op
- Biokemian, solubiologian ja molekyylibiologian perusteet 6 op
- Ihmisen fysiologia 5 op
- Kemian perusteet 1 5 op
Matematiikan perusopinnot 25 op
SPSS -kurssi 2 op
SPSS -kurssi verkkokurssina 2 op
Tilastomenetelmien peruskurssi 6 op

YHTEISKUNTATIETEELLISET AINEET

Argumentaation ja retoriikan perusteet 4 op
Psykologian perusopinnot 25 op
Psykologian aineopinnot 35 op
Sosiaali- ja psykogerontologian opintokokonaisuus 25 op UUTUUS
Sosiaalietieteiden perusopinnot (sosiaalityö ja sosiologia)
Sosiaalityön aineopinnot 60 op
Tieteellisen toiminnan perusteet 3 op
Tieteenteoriaa yhteiskuntatieteilijöille 5 op

Tervetuloa opiskelemaan!

KOKKOLANYLIOPISTOKESKUS CHYDENIUS

